

Afslutningsrapport:

”I lykkelige omstændigheder med litteraturen”

Projektnummer: BUP.2015-0070
Til Jeppe Bjerregaard Jessen

Randers d. 29/3 2016

Stemannsgade 2
DK-8900 Randers C

Tel. +45 87 10 68 00

hovedbiblioteket@randersbib.dk
www.randersbib.dk

Dette er en afslutningsrapport. Den er lavet med afsæt i de evalueringer vi har lavet med målgruppen og med samarbejdspartner og med afsæt i den erfaring vi har opsamlet i projektet. Vi håber at rapporten kan være til inspiration for andre biblioteker, der ønsker at samarbejde med en partner, der ikke ligner dem selv.
Endelig er der en liste med anbefalinger.

God læselyst.

Projekttitle

”I lykkelige omstændigheder med litteraturen – en forundersøgelse”

Baggrund – hvordan startede det hele?

Vi fik 70.000 kr. i støtte til et projektmodningsprojekt på baggrund af den ansøgning vi i 2015 indsendte til årets udviklingspulje: ”I lykkelige omstændigheder med litteraturen”. Vi fik tilsagn om støtte til at gennemføre en forundersøgelse og blev bedt om at udarbejde en revideret projektbeskrivelse. Den indsendte vi 1. april 2016 og var dermed i gang med projektet.

Forudsætninger og mål

Formålet med forundersøgelsen har været at undersøge om der er et behov for et litteraturprojekt til førstegangsførelse og at udarbejde en ansøgning til dette års udviklingspulje.

Kom vi så i mål?

Vi har gennemført projektet som anført. Har undersøgt behovet og har vurderet at der er et behov for et litteraturtilbud til førstegangsførelse. Der ud over erfarer vi, at vi som samarbejdspartnere har et behov for hinanden og at samarbejdet rummer et potentiale i forhold til målgruppen. På den baggrund udarbejdede vi en ansøgning til udviklingspuljen 2016 og fik tilsagn til at gennemføre projektet: Fødselsforberedelse med litteraturen som redskab. Det projekt er netop skudt i gang og vi glæder os.

Målgruppen

I det oprindelige projekt skrev vi at målgruppen var førstegangsførelse i tilknytning til fødeafsnittet på Regionshospitalet Randers.

I tilsagnsskrivelsen blev vi bedt om at forholde os til dette valg med en anbefaling:

”Det er samtidig Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, at målgruppen førstegangsfamilier er for bred, og styrelsen anbefaler at målgruppen i projektmodningen afgrænses yderligere med fokus på ikke-læsere”.

Efter aftale med vores faglige konsulent valgte vi dog at fastholde målgruppen. Det gjorde vi fordi det var fødeafsnittets ønske- og anbefaling. De kender målgruppen og de kender deres daglige arbejde og havde derfor en god grund til at pege på netop den målgruppe.

Var målgruppen så det rette valg?

Vi var spændte på om det ville blive for udfordrende med den valgte målgruppe. Vi var helt klar over at en målgruppe der er så bred som den vi havde valgt gør, at der er mange forskellige under-målgrupper repræsenteret i den. Vi har derfor igennem hele projektet haft en opmærksomhed på om det ville være hensigtsmæssigt at underinddele gruppen.

Var det så det rette valg? Ja det var det fordi det gjorde det let for os at arbejde sammen med fødeafsnittet om målgruppen. Det er dem der har kontakten til de gravide og dermed adgangen til målgruppen - de underinddeler ikke, men oplever naturligvis også stor forskel på de gravide.

I denne forundersøgelse, hvor det handlede om at afdække om der overhovedet var en interesse for et litteraturtilbud har det været rigtig fint at fastholde at målgruppen var alle de førstegangsgravide. Vi er derfor glade for at I i Slots- og Kulturstyrelsen var villige til at lade os fortsætte med den valgte målgruppe. I det nuværende projekt bliver det muligt for os at gøre os nogle flere erfaringer og evt. afprøve forskellige tilbud til forskellige målgrupper.

Projektets partnere – hvordan gik samarbejdet?

Forundersøgelse har været gennemført af de to primære samarbejdspartnere: Randers Bibliotek og Fødeafsnittet på Regionshospitalet i Randers.

Tanken var at de to partere skulle fungere som ligeværdige partnere og være sammen om at undersøge behovet hos målgruppen.

Hvordan gik samarbejdet?

Samarbejdet har været en udelt fornøjelse. Det har været inspirerende og forstyrrende at mødes om et fælles mål og have helt forskellige fagligheder at bidrage med.

Virkeligheden i vores to organisationer er meget forskellig. Fødeafsnittet arbejder med sundhedsfremme og arbejder med afsæt i Sundhedsstyrelsens retningslinjer. De har en uforudsigelig hverdag med meget forskellig aktivitet: det er umuligt at planlægge hvornår de gravide føder. De repræsenterer en kultur hvor de som sundhedspersonale agere i en ekspertrolle og møder borgerne i tilrettelagte forløb.

Biblioteket har en hverdag med større grad af smidighed og forudsigelighed. Vores brugere kommer her af egen lyst og drift og vi har i højere grad en inspirerende rolle i mødet med borgerne.

I det daglige projektarbejde har det været biblioteket der havde projektledelsen og det har været rigtig fint da vi har en hverdag der er lettere at planlægge end Fødeafsnittet har. Forskellen var kendt fra starten og har derfor ikke været årsag til konflikt, men har fungeret som en styrke i hele forløbet og har understreget vigtigheden i at arbejde sammen.

Organiseringen

Forundersøgelsen har haft en lille og dynamisk organisering med arbejdsgruppe og ansvarlig chef.

Arbejdsgruppe

Vi har haft en arbejdsgruppe bestående af 3 nøglepersoner fra biblioteket og fra fødeafsnittet.

Arbejdsgruppen har stået for at planlægge- og udføre undersøgelsen.

Arbejdsgruppen havde en antal hyppige møde i projektets opstartsfase, men efter projektet var planlagt, foregik kontakten mest på mail og telefon.

Arbejdsgruppen bestod af:

Tine Bech

Bibliotekar, Formidlingsafdelingen, Randers Bibliotek
Fagligt stærk, repræsenterede bibliotekets faglige kerne

Marie Garsdal Brøsted

Udviklingskonsulent ved Randers Bibliotek, projektleder
Har sikret fremdrift i projektet og repræsenterer en metodestærk faglighed

Trine Fritzner Jensen

Kvalitets- og udviklingsjordemoder
Stort kendskab til målgruppen og til relevante sundhedsfaglige samarbejdspartnere

Styregruppe

Projektet har ikke haft en decideret styregruppe, men Randers Bibliotek har haft projektledelsen og projektlederen har refereret til formidlingschefen på opgaven.

Hvordan virkede det?

Vi har gennemført forundersøgelsen med afsæt i principperne fra samskabelse. Det betyder at vi har brugt forholdsvis lang tid på relationsarbejdet i starten af projektet. Vi er blevet introduceret til hinandens organisationer og kulturer og har sammen udarbejdet en projektplan som vi har fulgt som aftalt. Det gensidige kendskab har været utrolig spændende for begge partnere og har kortlagt en række potentialer for samarbejde og snitflader.

Vi havde sat tid af til at sikre et gensidigt kendskab og betragter det som afgørende for at projektet har været så velfungerende.

Det har været inspirerende at arbejde sammen med så anderledes en institution som et hospitalsafsnit.

Det giver overvejelser over egen praksis og en stor lyst til at fortsætte samarbejdet.

Vi har flere gange i projektets udvikling- og afvikling haft faglige sammenstød der understreger vores meget forskellige virkeligheder og disse sammenstød vider netop samarbejdets potentiale.

Projektet har haft en lille effektiv organisering og det har sikret at vi har kunnet arbejde hurtigt og effektivt. Det har fungeret rigtig godt og selv i de perioder hvor vi afholdt aktiviteterne og der var pres på i begge organisationer, fungerede samarbejdet upåklageligt. Samarbejdspartnerne er enige om at det har været det gensidige kendskab der har gjort forskellen. Vi brugte tid til at lære hinanden at kende og vægtede relationsarbejdet i starten af projektet og vurderer at det er givet godt ud og kan omsættes til effektivitet.

Forskellighed gør stærk

Vi har været to meget forskelligartede institutioner.

Fødeafsnittet repræsenterer en sundhedsfaglig tilgang der er meget nøgtern og saglig, og funderet i evidensbaseret forskning. De er underlagt helt andre forpligtelser end vi er som kulturinstitution. Det gør sig f.eks. gældende i deres tilgang til stoffet. De kan ikke – i samme grad som biblioteket – anbefale aktiviteter der ikke er sundhedsfaglig evidens for virkningen af.

På den anden side – og måske af samme grund – har de utrolig høj troværdighed overfor målgruppen, der betragter deres ord som lov i en anden grad end vi oplever i vores virkelighed på biblioteket.

Denne forskellighed formåede vi at spotte og gøre til en styrke. Det kommer vi tilbage til i næste afsnit.

Tidslinje og aktiviteter

Helt overordnet overholdt vi den tidsplan vi havde lagt og lavede

April

Vi planlagde projektrammer

Vi drøftede den reviderede projektbeskrivelse og fortalte om projektet i egne organisationer og i pressen.

Vi lavede en projektplan med afsæt i metoderne fra BIBDOK

Maj-juni

Vi havde fokus på relationsarbejdet

Vi mødtes med samarbejdspartnerne, og blev introduceret til hinandens faglighed, organisation og baggrund.

Vi var på besøg hos hinanden

Vi udarbejdede en projektplan der kom til at fungere som det daglige arbejdsredskab for projektet (ligger i projektbanken).

August

Vi planlagde projektindhold:

Vi besluttede at indføre en ekstra fødselsforberedelsesgang på biblioteket og at afprøve om det var meningsfuldt for målgruppen

Vi lavede evalueringsguides og lavede målgruppeanalyser sammen med samarbejdspartnerne

September

Vi udarbejdede prototyper (med afsæt i kendskab til målgruppen):

- Vi lavede en invitation til VIP-arrangement på biblioteket (ligger i projektbanken)
- Vi udarbejdede en folder med inspiration og anbefalinger til tiden før barnet og tiden efter barnet.
- Vi udviklede knib og krimi
- Vi udviklede et tilbud oplæg om tidlig sprogstimulering – hvordan og hvorfor?
- Vi lavede en præsentation af bibliotekets tilbud og biblioteket som mødested i barselstiden.

Oktober

Vi afprøvede prototyper:

- Projektlederen blev inviteret med til fødselsforberedelse på Fødeafsnittet. Her præsenterede vi projektet og delte VIP-invitationer ud
- Vi inviterede et fødselsforberedelseshold til fødselsforberedelse på biblioteket
- Vi præsenterede deltagerne for vores prototyper og gennemførte en evaluering.

Vi udarbejdede en ansøgning til udviklingspuljen

November

Vi afprøvede prototyper

Vi inviterede endnu to fødselsforberedelseshold til fødselsforberedelse på biblioteket.

Vi præsenterede deltagerne for vores prototyper og gennemførte en evaluering.

December

Vi gennemførte evaluering i projektgruppen og med målgruppen

Hvad blev anderledes end vi havde forventet?

Vi arbejdede ud fra en antagelse om at litteraturen kunne have en betydning for de kommende familier og at litteraturen ville kunne styrke familierne i overgangen til børnefamilier. Da vi startede var vi ikke klar over at projektets resultat ville blive at indføre en ekstra fødselsforberedelsesgang eller en babypakke, men ideen opstod rimelig hurtigt.

Ekstra fødselsforberedelsestilbud på biblioteket

Vi ved af erfaring at det er lettest at introducere forandringer hvis man tager afsæt i eksisterende fællesskaber. Ideen med at udvide antallet af fødselsforberedelsesgange og bygge videre på et eksisterende fællesskab var derfor nærliggende.

Det er grunden til at vi inviterede eksisterende fødselsforberedelseshold ned til endnu et tilbud på biblioteket og at vi kaldte tilbuddet for fødselsforberedelse.

Vi (biblioteket) blev inviteret til at deltage i den sidste fødselsforberedelsesgang på sygehuset og præsenterede projektet og uddelte invitationer. Folk meldte sig til allerede på dagen med kontaklinformation og vi sendte en huske-sms dagen før.

Det gjorde at vi havde stort fremmøde til dagene på biblioteket og 2/3 af deltagerne fra fødselsforberedelsesholdene mødte op.

Fra dem der ikke mødte op fik vi afbud og vi ved at der var flere der ikke kom fordi logistikken ikke passede med familien eller der var jordmoderbesøg eller andet. I forsøgsperioden var der ikke flere arrangementer deltagerne kunne vælge imellem men vi havde en opfattelse af, at hvis der havde været flere tilbud, ville vi have haft flere deltagere. Sagt på en anden måde: Interessen var der, men logistikken blev for styrende.

Det vigtigste greb i forhold til deltagelse var at vi prioriterede at møde personligt op til holdets fødselsforberedelsesgang. Både repræsentant fra Fødselsafdelingen og fra Biblioteket.

Det gjorde at vi kunne præsentere projektet, svare på spørgsmål og invitere i samme omgang. Derudover udbad vi os tilmelding med det samme hvilket også fungerede godt. Endelig fulgte vi op på tilmeldingen og sendte folk en huske-SMS dagen før.

Tilmeldingen gjorde at vi havde en deltagerliste så vi hurtigt lærte folks navne og huske-SMS'en gjorde at folk havde mulighed for at skrive om alt fra forventninger til praktiske ting som parkeringsforhold eller forsinkelser.

Alt i alt gav det en rigtig god start på mødet på biblioteket, hvor vi tog imod ved døren og bød hjertelig velkommen.

En babypakke med litteratur

Da det var aftalt at indføre en ekstra fødselsforberedelsesgang, opstod ideen om en babypakke meget hurtigt. De gravide mødes næsten alle steder af muligheden for at modtage en babypakke. Som et eksperiment lavede vi derfor en litteraturpakke til de kommende familier.

Babypakken var en lækker stofpose med:

- En stofble

- En flaske vand med logo
- En fin billedbog
- En savlesmæk med tryk: *Min mor er sej, hun læser for mig*
- Et inspirationskatalog inddelt i: *før fødslen* og *efter fødslen* (ligger i projektbanken)
- Blandet biblioteksinformation: Digitale ressourcer, krimikatalog, vores magasin og program
- Inspiration til tidlig sprogstimulering
- Små visitkort med knibeøvelser

Babypakken blev godt modtaget. Især var målgruppen meget interesseret i alt om sprogstimulering. De var også interesserede i inspirationskataloget med målrettet inspiration til tiden før- og efter fødslen men vi ved ikke noget om hvordan det senere er blevet brugt og om deres babyer er blevet set med de fine savlesmækker.

Anbefalinger kogt ned til punkter

1. Prioriter at udvikle ideen sammen med samarbejdspartnere
2. Tro på jeres mavefornemmelse ift. Valg af målgruppe
3. Sæt tid af til relationsarbejdet
4. Vær åben og lad være med at træffe beslutning om retning for hurtigt
5. Prioriter personligt fremmøde når projektet skal præsenteres (målgruppen skal rekrutteres)
6. Husk at fortælle den gode historie

Det har været en fornøjelse at gennemføre for-projektet og under forløbet har vi fået et grundigt kendskab til hinandens organisationer og har fået øje på en række potentialer og samarbejdsmuligheder.

Derfor er det utrolig dejligt at vi her i februar 2017 fik nyheden om at vi har fået tilsagn på projektet: "Fødselsforberedelse med litteraturen som redskab". Vi glæder os til at komme i gang.

Kontakt min endelig hvis I har yderligere spørgsmål

Venlig hilsen

Marie Garsdal Brøsted

Projektleder

E-mail: mgb@randersbib.dk

Telefon: 87106858, mobil: 40777859